

АНОТАЦІЇ

О. М. Василенко, А. Л. Мухар „**Діяльність практичних психологів та соціальних педагогів шкіл з формування статево-рольової поведінки підлітків**”

Стаття присвячена розгляду проблеми формування статево-рольової обізнаності та статево-рольової поведінки підлітків. Авторами статті проаналізовані дослідження науковців, що стосуються питань статевого виховання молоді; визначені форми і методи роботи шкільних фахівців з формування статево-рольової обізнаності та статево-рольової поведінки підлітків; розглянуті технології роботи з батьками та учнями старших класів із підготовки останніх до майбутнього сімейного життя та усвідомленого батьківства.

Ключові слова: статево виховання, статево-рольова поведінка, підлітки, усвідомлене батьківство, підготовка до сімейного життя, форми і методи роботи, практичні психологи та соціальні педагоги шкіл.

Г. П. Васянович „**До поняття безпеки освітнього середовища: аспекти дослідження**”

У статті представлено аспекти дослідження поняття „безпека освітнього середовища” з точки зору психологічної, екологічної, інформаційної та економічної безпеки освітнього середовища навчального закладу. Визначено психотравмуючі ситуації, які негативно впливають на рівень психологічної безпеки освітнього середовища. Розглянуто загрози економічній безпеці, інформаційні та екологічні фактори впливу на освітнє середовище закладу.

Ключові слова: безпека освітнього середовища, аспекти дослідження, фактори.

Н. В. Волинець, Т. В. Долбищук „**Морально-психологічний клімат у медичному колективі**”

В статті представлено теоретичні аспекти соціально-психологічного клімату в колективі та описано особливості морально-психологічного клімату в медичному колективі як складової його соціально-психологічного клімату.

Ключові слова: колектив, соціально-психологічний клімат колективу, морально-психологічний клімат колективу, ціннісні орієнтації колективу, психологічна атмосфера.

Л. Л. Дика „**Психолого-педагогічні особливості формування мовленнєвих умінь студентів**”

У статті висвітлено проблему набуття та розвитку комунікативних умінь студентів. Окреслено психолого-педагогічні особливості формування мовленнєвих умінь студентів під час навчально-виховного процесу; дається характеристика семантико-лексичним та граматичним особливостям мовленнєвого етикету.

Ключові слова: етикет, комунікація, культура мовлення, мовленнєвий етикет, мовленнєві вміння, спілкування.

В. М. Заїка „**Соціально-психологічні аспекти захисту прав людей з особливими освітніми потребами в умовах інтеграції до Європейського освітнього простору**”

У статті автором проаналізовано три моделі ставлення до людей з особливими потребами в світі: медична модель, модель нормалізації та соціальна модель, визначено пріоритетне значення гуманного підходу, який ґрунтується на повазі людської гідності, прав і свобод кожної особистості незалежно від статі, віку чи стану здоров'я. Розкрито основні потреби людей з обмеженими можливостями, розглянуто внутрішні та зовнішні механізми підтримки „інвалідів” у їх самореалізації, на які розраховане інклюзивне навчання. Розглянуті зарубіжні й вітчизняні нормативно-правові акти, котрі забезпечують права людей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: людина з особливими освітніми потребами, базові потреби, самореалізація, механізми підтримки в самореалізації, інклюзивне навчання, нормативно-правові акти.

К. В. Ігнатенко, І. А. Лазуренко „**Деякі аспекти соціальної роботи з дітьми трудових мігрантів**”

В статті автор розглядає актуальність питання трудової міграції як соціального явища, від якого страждають усі члени сім'ї, а найбільше діти. Одним із наслідків тривалої відсутності батьків є їх дезадаптація, а також наявність у них проблем психологічного характеру, проблем із навчанням, тощо. Також автор розглядає зміст профілактичної роботи з дітьми трудових мігрантів. Важливою частиною цієї роботи є створення оптимальних для дитини умов, що передбачає захист прав дитини та попередження різного роду відхилень.

Ключові слова: діти трудових мігрантів, шкільна дезадаптація, профілактика, технології соціальної роботи

С. М. Калаур „Педагогічний моніторинг стану готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання професійних конфліктів”

У статті автором охарактеризовано необхідність використання моніторингу для встановлення стану сформованості готовності у майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів. Моніторинг розуміємо як комплексне педагогічне дослідження, яке передбачає чітку систему збору, опрацювання, аналізу інформації про стан готовності студентів. Педагогічний потенціал моніторингу спрямований на своєчасне коригування та прогнозування освітнього процесу.

Ключові слова: педагогічний моніторинг, готовність до розв'язання конфліктів, майбутні фахівці соціальної сфери.

Т. В. Комар, О. М. Василенко, О. М. Лунков „Виховання дітей у дистантних сім'ях як психолого-педагогічна проблема”

У статті розглядаються психолого-педагогічні проблеми виховання дітей у дистантних сім'ях; досліджуються причини порушення сімейних стосунків та появи важковихованості у дітей із дистантних сімей; вивчається вплив сімейної ситуації на виникнення девіацій у дитячій психіці й поведінці. Автори статті наголошують на тому, що життя дитини без батьків, чи навіть без одного з них, є тим чинником, що може зумовити викривлення в структурі її особистості та спровокувати девіації у соціальній адаптації дитини.

Ключові слова: виховання, діти з дистантних сімей, соціалізація, девіації, важковихованість, сімейні стосунки.

Л. С. Кравчук „Фізична терапія, ерготерапія: тлумачення професійної діяльності”

У статті представлено тлумачення поняття „occupational therapy” як „ерготерапії”. Також висвітлено розуміння „зайнятості” як центральної діяльності, що забезпечує функціонування ерготерапії як сфери професійної діяльності та концентрує увагу на ролі зайнятості в процесі розвитку людини. В її основі лежить саме поняття „зайнятості”, яке відрізняється від звичайної дійсності змістом, метою, культурним і соціальним змістом, є індивідуальними для кожної особистості. Саме повсякденна зайнятість створює засоби, на основі яких продовжується фізичний, когнітивний, соціальний і емоційний розвиток людини, формуючи його внутрішній світ і ставлення до інших, що, в свою чергу, відбивається у поведінці та інтересах людини.

Ключові слова: зайнятість, ерготерапії, діяльність, розвиток людини.

В. В. Крупа „Ефективності педагогічної технології при формування професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної реабілітації”

У статті проведений аналіз результатів експериментального дослідження щодо ефективності педагогічної технології формування професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної реабілітації. Зроблені висновки щодо участі науково-педагогічного складу в удосконаленні зазначеного процесу та особливостей психологічної готовності до майбутньої спеціальності студентської молоді.

Ключові слова: дослідно-експериментальна робота, фахівці, професійна компетентність, фізична реабілітація, критерії, показники, рівні сформованості, викладачі, студенти, навчальні дисципліни.

О. А. Малоголовка „Дослідження можливостей інклюзивного туризму на Поділлі”

Соціалізація інвалідів вимагає їх мотивування через залучення до активних форм дозвілля і формування співдружного суспільства через розвиток інклюзивних технологій. Робота присвячена дослідженню рекреаційних умов Подільського регіону та його соціального потенціалу для розвитку інклюзивного екологічного вітрильного туризму.

Ключові слова: інклюзія, інклюзивний туризм, вітрильництво, рекреація, Поділля.

В. І. Мисько „Творче використання соціально-педагогічної спадщини Януша Корчака в роботі з дітьми та молоддю в сучасних умовах в Україні”

У статті аналізується актуальність соціально-педагогічних ідей польського педагога ХХ століття Януша Корчака та значення його досвіду соціально-педагогічної роботи з різними категоріями дітей та молоді стосовно їх використання в сучасних суспільно-політичних умовах України. Актуалізуються шляхи творчого використання спадщини Януша Корчака в сучасній системі соціально-педагогічної роботи в Україні та підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників до роботи з різними категоріями дітей та молоді.

Ключові слова: самовдосконалення, організованість, доброзичливість, терпеливість, спостереження, діагностика, документування, педагогічна рефлексія, емпатія, соціально-педагогічне мислення.

Ю. Ю. Мосейчук „Психолого-педагогічні аспекти вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у контексті неперервної освіти”

У статті розкрито сутність професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Акцентовано увагу на доцільності неперервної освіти у контексті формування у майбутніх фахівців спеціальності „Середня освіта. Фізична культура” високого рівня культури здоров'я. Неперервність формування культури здоров'я розглядається на основі поступового нарощування повноти та обсягу інформативно-змістового простору на кожному ступені неперервної освіти.

Ключові слова: професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури, неперервна освіта, культура здоров'я.

О. І. Оніпченко „Питання статево-рольової соціалізації молоді через становлення інституту шлюбу та сім'ї у радянському суспільно-політичному дискурсі 1920-х років”

У статті автором аналізується питання статево-рольової соціалізації молоді через становлення інституту сім'ї та шлюбу як базових цінностей моральної свідомості в очах суспільства і влади; показано в динаміці розвиток проблем статевої відносин молоді; розглянуто теорію і практику розвитку сімейно-шлюбних відносин у контексті аналізу морально-етичних, ідеологічних, юридично-правових, художньо-літературних, статистичних, педагогічних аспектів розвитку радянського суспільства 1920-х років.

Ключові слова: дискурс, мораль, статево-рольова соціалізація молоді, шлюбно-сімейні відносини, статево виховання.

В. Г. Пилипів, Н. В. Волинець „Корпоративна культура як психологічний чинник успішного розвитку закладів ресторанного бізнесу”

В статті представлено змістові аспекти корпоративної культури як передумови успішного розвитку підприємства, описано чинники, що її визначають на підприємствах ресторанного господарства.

Ключові слова: корпоративна культура, корпоративне спілкування, моделі корпоративної культури, конфлікт, психологічні чинники успішного розвитку підприємства, ресторанный бізнес.

А. П. Фрадинська, І. В. Вишнеvsька „Професійна та особистісна готовність психолога до діяльності”

У статті описано функціональний та особистісний підходи до вивчення поняття „готовність до діяльності”. Визначена сутність професійної, особистісної та психологічної готовності до діяльності. Розглянуто мотиваційний, орієнтаційний, операційний, вольовий та оціночний компоненти особистісної готовності до професійної діяльності. Визначені умови формування готовності до творчої праці психолога.

Ключові слова: готовність до професійної діяльності, професійна готовність, особистісна готовність, психологічна готовність, компоненти особистісної готовності.

Н. В. Циган „Особливості формування професійної компетентності при підготовці фахівців для різних типів соціальних закладів”

У статті здійснено системний аналіз понять „компетенція”, „компетентність” та „професійна компетентність”, розглянуто компонентний склад професійної компетентності, а також висвітлено питання наявності та необхідності особливих компонентів професійної компетентності соціальних працівників.

Ключові слова: соціальні заклади, соціальний працівник, професійна підготовка, компетенція, компетентність, професійна компетентність.

М. Є. Чайковський „Інклюзивний освітній простір як середовище соціально-педагогічної роботи з молоддю з інвалідністю”

У статті здійснено аналіз особливостей інклюзивного освітнього простору ВНЗ як умови формування здатності молоді з інвалідністю до адаптації та самореалізації у вищій школі. Основними методами дослідної роботи у цій статті є аналіз наукової літератури; синтез, систематизація, порівняння, класифікація, узагальнення. Результатом та практичним значенням стало обґрунтування однієї з концептуальних ідей розробки технології соціально-педагогічної роботи з молоддю з особливими потребами, яку в перспективі може бути впроваджено в освітній простір ВНЗ України.

Ключові слова: соціально-педагогічна робота з молоддю з інвалідністю у ВНЗ, інклюзивна освіта, інклюзивний освітній простір.

АННОТАЦИИ

Е. Н. Василенко, А. Л. Мухар „Деятельность практических психологов и социальных педагогов школ по формированию поло-ролевого поведения подростков”

Статья посвящена рассмотрению проблемы формирования поло-ролевой осведомленности и поло-ролевого поведения подростков. Авторами статьи проанализированы исследования ученых, касающихся вопросов полового воспитания молодежи; определены формы и методы работы школьных специалистов по формированию поло-ролевой осведомленности и поло-ролевого поведения подростков; рассмотрены технологии работы с родителями и учащимися старших классов по подготовке последних к будущей семейной жизни и осознанному родительству.

Ключевые слова: половое воспитание, поло-ролевое поведение, подростки, осознанное родительство, подготовка к семейной жизни, формы и методы работы, практические психологи и социальные педагоги школ.

Г. П. Васянович „Относительно понятия безопасность образовательной среды: аспекты исследования

В статье представлены аспекты исследования понятия „безопасность образовательной среды” с точки зрения психологической, экологической, информационной и экономической безопасности образовательной среды учебного учреждения. Определены психотравмирующие ситуации, которые негативно влияют на уровень психологической безопасности образовательной среды. Рассмотрены угрозы экономической безопасности, информационные и экологические факторы влияния на образовательную среду учреждения.

Ключевые слова: безопасность образовательной среды, аспекты исследования, факторы.

Н. В. Волюнец, Т. В. Долбыщук „Морально-психологический климат в медицинском коллективе”

В статье представлены теоретические аспекты социально-психологического климата в коллективе и описаны особенности морально-психологического климата в медицинском коллективе как составляющей его социально-психологического климата.

Ключевые слова: коллектив, социально-психологический климат коллектива, морально-психологический климат коллектива, ценностные ориентации коллектива, психологическая атмосфера.

Л. Л. Дикая „Психолого-педагогические особенности формирования речевых умений студентов”

В статье освещена проблема приобретения и развития коммуникативных умений студентов. Определены психолого-педагогические особенности формирования речевых умений студентов во время учебно-воспитательного процесса; дается характеристика семантико-лексическим и грамматическим особенностям речевого этикета.

Стоит отметить, что значительные трудности вызывают у студентов не только определение содержания понятий, но и оперирования понятиями в новых условиях, когда известные им слова они должны использовать в различных коммуникативных ситуациях, в процессе самостоятельного употребления слова в собственном тексте.

Именно поэтому совершенствование техники речи студентов, как правило, сказывается на его содержании, является средством интеллектуального обогащения каждого из говорящих, незаурядного роста его умственно-речевой сущности, а поэтому является результатом совершенного владения родным языком, показателем культуры устной речи и речевого этикета.

Ключевые слова: этикет, коммуникация, культура речи, речевой этикет, речевые умения, общение.

В. Н. Заика „Социально-психологические аспекты защиты прав людей с особыми образовательными потребностями в условиях интеграции в Европейское образовательное пространство”

В статье автором проанализированы три модели отношения к людям с особыми потребностями в мире: медицинская модель, модель нормализации и социальная модель, определено приоритетное значение гуманного подхода, основанного на уважении человеческого достоинства, прав и свобод каждой личности независимо от пола, возраста или состояния здоровья. Раскрыты основные потребности людей с ограниченными возможностями, рассмотрены внутренние и внешние механизмы поддержки „инвалидов” в их самореализации, на которые рассчитано инклюзивное образование. Рассмотрены зарубежные и отечественные нормативно-правовые акты, обеспечивающие права людей с особыми образовательными потребностями.

Ключевые слова: человек с особыми образовательными потребностями, базовые потребности, самореализация, механизмы поддержки в самореализации, инклюзивное обучение, нормативно-правовые акты.

Е. В. Игнатенко, И. А. Лазуренко **„Некоторые аспекты социальной работы с детьми трудовых мигрантов”**

В статье автор рассматривает актуальность вопроса трудовой миграции как социального явления, от которого страдают все члены семьи, а больше всего дети. Одним из последствий длительного отсутствия родителей является детская дезадаптация, а также наличие у них проблем психологического характера, проблем с обучением в том числе. Также автор рассматривает содержание профилактической работы с детьми трудовых мигрантов. Важной частью этой работы является создание оптимальных для ребенка условий, что предполагает защиту прав ребенка и предупреждения различного рода отклонений.

Ключевые слова: дети трудовых мигрантов, школьная дезадаптация, профилактика, технологии социальной работы.

С. Н. Калаур **„Педагогический мониторинг состояния готовности будущих специалистов социальной сферы к решению профессиональных конфликтов”**

В статье охарактеризована необходимость использования мониторинга для установления состояния готовности будущих специалистов социальной сферы к решению конфликтов. Мониторинг понимаем как комплексное педагогическое исследование, которое предусматривает систему сбора, обработки, анализа информации о состоянии готовности. Педагогический потенциал мониторинга направлен на своевременное корректирование и прогнозирование образовательного процесса.

Ключевые слова: педагогический мониторинг, готовность к решению конфликтов, будущие специалисты социальной сферы.

Т. В. Комар, Е. Н. Василенко, А. М. Лунков **„Воспитание детей в дистантных семьях как психолого-педагогическая проблема”**

В статье рассматриваются психолого-педагогические проблемы воспитания детей в дистантных семьях; исследуются причины нарушения семейных отношений и появления трудновоспитуемости у детей с дистантных семей; изучается влияние семейной ситуации на возникновение девиаций в детской психике и поведении. Авторы статьи отмечают, что жизнь ребенка без родителей, или даже без одного из них, является тем фактором, который может обусловить искажение в структуре его личности и спровоцировать девиации в социальной адаптации ребенка.

Ключевые слова: воспитание, дети с дистантных семей, социализация, девиации, трудновоспитуемость, семейные отношения.

Л. С. Кравчук **„Физическая терапия, эрготерапия: толкование профессиональной деятельности”**

В статье представлено толкование понятия „occupational therapy” как „эрготерапии”. Также освещены понимание „занятости” как центральной деятельности, что обеспечивает функционирование эрготерапии как сферы профессиональной деятельности и концентрирует внимание на роли занятости в процессе развития человека. В ее основе лежит именно понятие „занятость”, которое отличается от обычной действительности смыслом, целью, культурным и социальным содержанием, является индивидуальным для каждой личности. Именно повседневная занятость создает средства, на основе которых продолжается физическое, когнитивное, социальное и эмоциональное развитие человека, формируя его внутренний мир и отношение к другим, что, в свою очередь, отражается в поведении и интересах человека.

Ключевые слова: занятость, эрготерапия, деятельность, развитие человека.

В. В. Крупа **„Эффективность педагогической технологии при формировании профессиональной компетентности будущих специалистов физической реабилитации”**

В статье проведен анализ результатов экспериментального исследования относительно эффективности педагогической технологии формирования профессиональной компетентности будущих специалистов физической реабилитации. Сделаны выводы относительно участия научно-педагогического состава в совершенствовании определенного процесса и особенностей психологической готовности к будущей специальности студенческой молодежи.

Ключевые слова: исследовательско-экспериментальная работа, специалисты, профессиональная компетентность, физическая реабилитация, критерии, показатели, уровни формирования, преподаватели, студенты, учебные дисциплины.

А. А. Малоголовка **„Исследование возможностей инклюзивного туризма на Подолье”**

Социализация инвалидов требует их мотивирование через привлечение к активным формам досуга и формирование содружественного общества через развитие инклюзивных технологий. Работа посвящена исследованию рекреационных условий Подольского региона и его социального потенциала для развития инклюзивного экологического парусного туризма.

Ключевые слова: инклюзия, инклюзивный туризм, парусный спорт, рекреация, Подолье.

В. И. Мысько „Творческое использование социально-педагогического наследия Януша Корчака в работе с детьми и молодежью в современных условиях в Украине”

В статье анализируется актуальность социально-педагогических идей польского педагога XX века Януша Корчака и значение его опыта социальной работы с различными категориями детей и молодежи относительно их использования в современных общественно-политических условиях Украины. Актуализируются пути творческого использования наследия Януша Корчака в современной системе социальной работы в Украине и подготовки социальных педагогов, социальных работников к работе с различными категориями детей и молодежи.

Ключевые слова: самосовершенствование, организованность, доброжелательность, терпение, наблюдение, диагностика, документирование, педагогическая рефлексия, эмпатия, социально-педагогическое мышление.

Ю. Ю. Мосейчук „Психолого-педагогические аспекты совершенствования профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры в контексте непрерывного образования”

В статье раскрыта сущность профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры. Акцентируется внимание на целесообразности непрерывного образования в контексте формирования у будущих специалистов специальности „Среднее образование. Физическая культура” высокого уровня культуры здоровья. Непрерывность формирования культуры здоровья рассматривается на основе постепенного наращивания полноты и объема информационно-смыслового пространства на каждой ступени непрерывного образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка будущих учителей физической культуры, непрерывное образование, культура здоровья

О. И. Онопченко „Вопросы поло-ролевой социализации молодежи через становление института брака и семьи в советском общественно-политическом дискурсе 1920-х годов”

В статье автором анализируется вопрос поло-ролевой социализации молодежи через становление института семьи и брака как базовых ценностей нравственного сознания в глазах общества и власти; показаны в динамике развитие проблем половых отношений молодежи; рассмотрены теория и практика развития семейно-брачных отношений в контексте анализа морально-этических, идеологических, юридически-правовых, художественно-литературных, статистических, педагогических аспектов развития советского общества 1920-х годов.

Ключевые слова: дискурс, мораль, поло-ролевая социализация молодежи, брачно-семейные отношения, половое воспитание.

В. Г. Пылыпив, Н. В. Волюнец „Корпоративная культура как психологическое условие успешного развития предприятий ресторанного бизнеса”

В статье представлены содержательные аспекты корпоративной культуры как предпосылки успешного развития предприятия, показаны определяющие ее условия на предприятиях ресторанного бизнеса.

Ключевые слова: корпоративная культура, корпоративное общение, модели корпоративной культуры, конфликт, психологические факторы успешного развития предприятия, ресторанный бизнес.

А. П. Фрадинская, И. В. Вишневская „Профессиональная и личностная готовность психолога к деятельности”

В статье описаны функциональный и личностный подходы к изучению понятия „готовность к деятельности”. Определена значимость профессиональной и психологической готовности к деятельности. Рассмотрены мотивационный, ориентационный, волевой и оценочный компоненты личностной готовности к профессиональной деятельности. Определены условия формирования готовности к творческой работе психолога.

Ключевые слова: готовность к профессиональной деятельности, профессиональная готовность, личностная готовность, компоненты личностной готовности.

Н. В. Цыган „Особенности формирования профессиональной компетентности при подготовке специалистов для разных типов социальных учреждений”

В статье осуществлен системный анализ понятий „компетенция”, „компетентность” и „профессиональная компетентность”, рассмотрен компонентный состав профессиональной компетентности, а также отражен вопрос наличия и необходимости специальных компонентов профессиональной компетентности социальных работников.

Ключевые слова: социальные учреждения, социальный работник, профессиональная подготовка, компетенция, компетентность, профессиональная компетентность

М. Е. Чайковский „**Инклюзивное образовательное пространство как среда социально-педагогической работы с молодёжью с инвалидностью**”

В статье осуществлён анализ особенностей инклюзивного образовательного пространства вуза как условия формирования способности молодёжи с инвалидностью к адаптации и самореализации в условиях высшего учебного заведения. Основными методами исследовательской работы данной статьи является анализ научной литературы, синтез, систематизация, сравнение, классификация, обобщение. Результатом и практическим значением является обоснование одной из концептуальных идей разработки технологии социально-педагогической работы с молодёжью с особыми потребностями, которая в перспективе может быть внедрена в образовательное пространство высших учебных заведений Украины.

Ключевые слова: социально-педагогическая работа с молодёжью с инвалидностью, инклюзивное образование, инклюзивное образовательное пространство.

ANNOTATION

O. Vasylenko, A. Mukhar „**The activity of school's practical psychologists and social pedagogues for the formation of sex-role behavior of teenagers**”

The article is devoted to the problem of formation of sex-role awareness and sex-role behavior of teenagers. The authors analyzed works of scientists that issues of sexual education of youth. It was also defined the forms and methods of work of school professionals on the formation of sex-role awareness and sex-role behavior of teenagers. The authors believe that the work of practical psychologists and social pedagogues of schools may include: special courses and electives, lectures, discussion clubs, and the like. Also to the forms of psychological work in this area include: individual and group psychological counseling, psychological theater of miniatures, lectures and seminars, project work methods, show programs, thematic KVN etc. The authors believe that in addition to these methods, you can also use surveys, questionnaires, and interviews. They describe in detail the advantages and disadvantages of these methods.

Practical psychologists and social pedagogues of schools can apply techniques such as: communication training, testing, questionnaires that reveal the level of preparedness of students to sexual relations. The interviews can be analysed and taken into account in the planning and organization of future work.

The authors of the article also examined the technologies of work with parents and senior students for training them for the future family life and conscious parenting. Such technologies can be the following: groups of parents, cognitive and behavioral training, group discussion, verbal discussion, the method of constructive dispute, roleplay, method of joint actions, exercises to develop communication skills, socially-psychological training and many others.

The authors did the conclusions that the work of practical psychologists and social pedagogues of schools for the formation of sexual awareness and sex-role behavior of adolescents should be aimed at identifying problems associated with the lack of preparedness of young people for sexual relationships and family life, finding their causes and optimal ways of overcoming them.

Keywords: sexual education, sex-role behavior, teenagers, conscious parenting, family life education, forms and methods of work, practical psychologists and social pedagogues of schools.

H. Vasyanovych „**The concept of the educational environment safety: aspects of research**”

The educational environment safety is its qualitative characteristic and indispensable condition of any educational establishment for its effective functioning.

It is necessary to study the problems of the educational environment security forming of the educational establishment and search new technologies to improve the ensuring safety methods.

Throughout the last years, the great number of foreign and national researchers studied these problems in the aspects of safety, including national, international, economic, informational, psychological safety etc. However, we agree with the opinion of V. Melnyk who believes that such researches are concerned only the one specified element, factor or aspect of safety and the problem of interaction between different levels, their relationship remains outside the field of analysis.

The article deals with the research aspects of the „safety educational environment” concept concerning psychological, environmental, informational and economic safety of the educational environment in the educational establishment.

The stressful situations that affect the level of psychological safety of educational environment are determined. The threats to economical safety, informational and environmental factors of influence on the educational environment of the educational establishment are mentioned here.

Summarizing the all above mentioned, we conclude that under the safety educational environment we mean the protection state of this environment, which are characterized by the safe education and labor conditions, favorable psychological atmosphere and absence of any violence acts, safe informational space and a great number of availability resources for prevention (quality higher education, skilled personnel, transparent distribution of funds etc.), reduce or protect against threats in educational establishment.

Keywords: safety educational environment, aspects of the study, factors

N. Volynets, T. Dolbyschuk „**Moral and psychological climate in the medical team**”

The article presents the theoretical aspects of social psychological climate in the team and the features of the moral and psychological climate in the medical team as part of its social psychological climate described.

In the current Ukrainian reality, interest in the study of social psychological climate team is growing. The importance of this problem is due primarily to increased levels of psychological demands inclusion of the individual in its career and complexity of mental behavior, constant increase in their personal requirements.

Creating a favorable social psychological climate of labor collective is one of the most important conditions of the struggle for the increase of productivity and quality of products and services.

The favorable social psychological climate in collectives of medical institutions is one of the factors effective functioning of the health system to achieve its main goal – the preservation of health and the

provision of necessary medical care. The basic unit of social and labor any medical institution is a staff department or office. Good business relationships in groups of providers are the success of the medical establishment as a whole. Their absence, inattention health workers to each other, troubles, conflicts interfere in the institution negatively, reflect on the health of patients and the process of recovery.

One of the most important areas of efficiency role and importance of the human factor in the current organization of medical facilities is to optimize the moral and psychological climate of the medical team. The moral and psychological climate is a dominant group or team relatively stable psychological preferences of its members, which manifest in various forms of activity. The moral and psychological climate bases on a system of relations team members to each other, to work, to the events and the organization that bases on individual, personal values and orientations. It reflects the mental state of all forms of collective life as combining the interaction of all components of the internal factors and collective life, health and business, management and leadership and so on.

Moral climate is an integral indicator of the level of medical staff. Achieving a certain level of unity is in this area is both a goal in the establishment of the team, and the indicator of his moral and psychological climate. The main factors that determine the state of social psychological climate are organizational factors, heuristic learning, non-working relationship between colleagues, vital perspective of each team member, stimulation of labor, removal of psychological lesson of conflict, the environment in which the collective is working. Equally important in shaping the microclimate in the team leader role. The internal conditions affect on the internal structure of the group, which particularly include leadership style, image, key aspects of activity, demeanor manager.

So, the moral and psychological climate in the medical team is the attitude of health workers to each other mediated relation to the activities of medical branch as a whole, reflecting the direct relationship and medical staff members to each other, as well as satisfaction with these relationships. The moral and psychological climate in health organizations is relatively stable characteristic of interpersonal relations medical workers, on which depend the effectiveness of their activities as a whole and its individual members, membership satisfaction, cohesion and promising development collective.

Keywords: collective, social-psychological climate of team, moral and psychological climate of team, value orientation, team psychological atmosphere.

L. Dyka „**Psychological and pedagogical peculiarities of formation of language skills of students**”

The problem of acquiring and development of communicative skills of students is highlighted in this article. Psychological and pedagogical peculiarities of formation of language skills of students during educational and upbringing process are shaped; the characteristics of semantic, lexical and grammar peculiarities of language etiquette are given.

Students' language is multi-functional and ready for improvement, that's why, developing it, it is necessary to create conditions for formation of their communicative skills and abilities, and this fact, in its turn, will help the spiritual setting of personality.

In modern scientific researches connected with the formation of language skills of students the position of development of emotive sphere of young person, which predicts the development and upbringing of a complex thinking and language skills is highlighted.

It should be mentioned, that not only the determination of the content of notions, but operating by notions in new conditions, when they must use familiar words in different communicative situations and in the process of independent using of the word in their own text cause great difficulties in students.

That's why, the improvement of technique of speech of students is affected its content and is the way of intellectual enrichment of everybody, who takes part in communication, and of great increasing of intellectual and language essence and is the result of fluency in their native language, the indicator of culture of oral speech and language etiquette.

Formation and development of culture of speech and students' thinking and ability to select and consciously use in communication those elements of a system of language means, which provide in the best way the achievement of the set aim in the concrete language situation in the important component of modern educational and upbringing process of higher educational institution.

Keywords: *etiquette, communication, culture of speech, language etiquette, language skills.*

V. Zaika „**Social and psychological aspects of the protection of the rights of people with special needs in terms of integration into the European educational space**”

In the article the author analyzes three models of attitudes towards people with disabilities in the world, the medical model, the model of normalization and social model, defined priority humane approach based on respect for human dignity, rights and freedoms of every individual, regardless of gender, age or state of health. The basic needs of people with disabilities, identified the need for self-realization by which people seek to find their place in life, realize their potential, talents, professional self-determination. We consider internal and external support mechanisms „disabled” in their development, which is calculated inclusive education: favorable psychological climate in the family; creating cultural system in society; support

from the government in a professional and creative self-realization; social prevention and control negative attitudes towards people with disabilities; providing state equal rights, that erasure of boundaries between „healthy” and people with disabilities; positive self-perception and self-attitude; active life; a clear identity and personalization; responsibility, freedom and a strong will; belief in yourself and a positive assessment of their capabilities and others. Considered foreign and domestic regulations that ensure the rights of people with special needs: World UN Declaration on Human Rights (1948), the Declaration on the Rights of the Child (1959), the Declaration on the rights of mentally retarded persons (1971), the Declaration on the Rights disabilities (1975), the Convention and Recommendation on vocational rehabilitation and employment of disabled persons (1983), Convention on the rights of the child (1989), Standard rules on the Equalization of opportunities for Persons with disabilities (1993), Salamanca Statement on Principles, Policy and Practice in Special Needs Education and a Framework for Action (1994), The Dakar Declaration (2000), the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2006, New York) and others.

Keywords: people with special needs, basic needs, self-realization, self-support mechanisms, inclusive education, regulations.

E. Ignatenko, I. Lazurenko „**Some aspects of social work with children of migrant workers**”

In the article the author considers the relevance of the issue of migrant workers as a social phenomenon which affects all family members, and most of all children. The problem of migrant workers exists in Ukraine for many years. But until recently was not considered necessary to draw attention to the problems of children of migrant workers. At the same time, leaving parents with the purpose of employment abroad leads to negative processes, especially if the children of migrant workers study in school. In connection with a complex family issue that develops into social, is the education of children of migrant workers, especially in cases of prolonged absence of both parents. One of the consequences of prolonged absence of parents is their exclusion, and they have problems of a psychological nature (amounts for parents, depressed, lack of support, insecurity, and difficulty-making decisions), problems with education, the problem of leisure, the problem of finding a common language with others, financial problems. These problems have forced scientists to develop and implement in practical activities of social, socio-pedagogical and psychological work social workers, psychologists and educators who work directly with children of migrant workers, in particular as regards the prevention and minimization of consequences of the divorce with their parents. The author also examines the content of preventive work with children of migrant workers. Assessed needs and developed a plan of social support, which included pedagogical and psychological support as needed. For the effective organization of social work with children of migrant workers, we gathered detailed information on the causes, nature and period of the process of their maladjustment. An important part of this work is creation of optimum child conditions, which include protection of child rights and prevention of various disorders. An example of such activities is the work of Terre des Hommes Foundation. According to the method of the Fund was conducted psychosocial activities with children, including migrant families, and adults in 8 districts of Luhansk region (Markovsky, Belovodsky, Novoposkovsky, Belokurakinsky, Starobelsk, Stanichno-Lugansk, Novoaydarsky and Popasnaja, Severodonetsk). The main methods of social work with children of migrant workers are: consultation and outreach with parents, teachers; mobilizing the educational potential of the environment, work with contact groups of minors, including the family; organization of correctional and educational activities, depending on the level of maladjustment, attraction of necessary specialists, the recourse to specialized agencies, centres, services; patronage maladjusted minors, the organization so-called control and the like.

Conclusion. The problem of disadaptative behavior in children of migrant workers in today for our country is very relevant. Staying without parents under the care of relatives, children lack emotional warmth, lack of attention to the Affairs of adults, as well as get excessive freedom and lack of control. Experience with children of migrant workers shows that they face a number of challenges of mental and emotional nature, prone to depression and deviant behavior, and consequently, require appropriate psychological support

Key words: children of migrant workers, school disadaptation, prevention, technology, social work.

S. Kalaur „**Pedagogical monitoring of the state of readiness of future specialists of social sphere to professional conflict resolution**”

In this article the author characterizes the necessity of using monitoring to establish the state of formation of future specialists of social sphere the readiness to conflict resolution in their future professional activity. Monitoring is meant as a complex pedagogical research due to professional educational process, which provides a clear system of collection, processing, analysing and storage of information that aims to track the state of formation of readiness of students.

Pedagogical potential of monitoring is aimed at timely adjustment and forecasting of educational process in higher educational institutions that prepare future social pedagogues, social workers, practical psychologists and psychologists for the formation of proper level of readiness to conflict resolution in their professional activity.

In order to determine the practical condition of formation of readiness of future specialists of social sphere to conflict resolution a complex survey, which includes 36 questions of both open and closed levels has been developed. The survey covered questions that are directly related to the motivational, cognitive, and personal components of readiness.

Monitoring pedagogical involved bachelors of specialties of „Social Pedagogy”, „Social Work”, „Practical Psychology”, „Psychology” in Ternopil Volodymyr Gnatyuk National Pedagogical University, Khmelnytsky National University, Sumy A. Makarenko National Pedagogical University, Zhytomyr Ivan Franko National University, Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy, Rivne National Humanitarian University and also students of Chortkiv A. Barvinsky Humanitarian Pedagogical College, Dubno College of Rivne National Humanitarian University, Kolomyia Pedagogical College SHEE „Carpathian V. Stefanik National University”.

On the base of the analysis of results of pedagogical monitoring it was determined that future specialists who will come to work in social sphere have only mediate theoretical knowledge, there we can see a significant impact of external motivation to improve practical skills and abilities in the field of readiness to conflict resolution, also such personality traits as tolerance and empathy need to be improved.

Keywords: pedagogical monitoring, readiness to conflict resolution, future specialists of social sphere.

T. Komar, O. Vasylenko, O. Lunkov „The upbringing of children in distant families as psychological and pedagogical problem”

The article discusses psychological and pedagogical problems of upbringing children in distant families. The authors explore the causes of the violation of family relations in families of migrant workers. The authors believe that distant families are not able to fully realize its main function – upbringing, the essence of which is to transfer children's social experience, knowledge, attitudes and skills, necessary for normal functioning in the process of accession to the system of social relations. In such families there is alienation of the children from the father, because he is morally degraded, and from the mother, because with her lost permanent contacts. The authors note that the life of a child without parents is the factor that can cause distortion in the structure of its personality and cause deviations in social adaptation of the child.

The authors pay attention to the fact that in families of migrant workers the most important problem is the lack of real communication of married couple. Often in such families children are being abused. This causes to understanding the child that it is bad, unwanted, unloved. Along with the mental reactions (fear, sleep disturbance, appetite), there are various forms of behavior disorders: increased aggression, expressed pugnacity, cruelty, or self-doubt, anxiety, impaired peer relations, low self-esteem. That is why the children of migrant workers are the „risk”.

The authors believe that the study and analysis of the behavior of children in distant families requires further development of effective strategies to solve their problems. So, the prevention of deviations in behavior of the child should be based on knowledge of their causes, timely psychological diagnosis, use of modern technology of correction of deviations in behavior and activation of personal potential of the child.

Key words: upbringing, children from distant families, socialization, deviation, difficulties in education, family relationships.

L. Kravchuk „Physical therapy, ergotherapy: interpretation of professional activity”

The article presents the interpretation of the concept of „occupational therapy” „occupational therapy”. Also covers the understanding of „employment” as a Central activity that ensures operation of occupational therapy as a sphere of professional activity and focuses on the role of employment in the process of human development. It is based on the concept of „employment” which differs from ordinary reality, meaning, purpose, cultural and social content is different for each individual. What casual employment means creates, on the basis of which ongoing physical, cognitive, social and emotional development of the person, forming his inner world and relationship to others, which in turn is reflected in behaviour and interests.

Keywords: employment, occupational therapy, activities, and human development.

V. Krupa The effectiveness of pedagogical technology of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation”.

The analysis of results of experimental research on the effectiveness of pedagogical technology of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation is hold. The conclusions concerning participation of scientific and pedagogical staff in improvement of this process and peculiarities of psychological readiness to the future specialty of students' youth are done.

The analysis of results of experimental research on the effectiveness of pedagogical technology of formation of professional competence of future specialists in physical rehabilitation is hold. The conclusions concerning participation of scientific and pedagogical staff in improvement of this process and peculiarities of psychological readiness to the future specialty of students' youth are done.

Keywords: research and scientific work, specialists, professional competence, physical rehabilitation, criteria, indexes, levels of formation, teachers, students, studying disciplines

O. Malogolovka „**Research of opportunities of inclusive tourism in Podilian region**”

Nowadays humanization of society which has been lasting since times of Jesus Christ demands the formation of new forms of relationships of society and such its members as people with limited abilities. With human desire to improve the quality of life, previous attempts of creating special boarding schools, educational institutions and manufactures, even maximally adopted for invalids, didn't cause full solution of their (society and invalids) problems. The society of invalids itself is not so similar and constant that it can separate itself from micro-environment, having created its own, unique micro-social one. If to take into consideration the full determination of the state of health as the state of spiritual, psychic, physical, social and economical welfare, the objective evaluation of society will define it as totally ill and inferior. Official statistics demonstrates high level of invalidity of society and its constant increasing. Understanding of the fact, that differences between healthy person and invalid are not bigger that race, sex and age ones causes the necessity of returning of people with special needs to the company of majority, the necessity of which are smaller and more various. Taking it into consideration, every state, which declares itself as humanistic and civilized, has a group of problems connected with adaptation of it (state) to the needs of people with limited abilities. The simplest of such tasks are material ones: the construction of ramps, elevators, transport etc. It is more difficult to create and finance educational, social and manufacture institutions (sub-divisions) with the correspondent staff of pedagogues, officers and managers. The most difficult task is to form and educate society, which will be friendly to weaker citizen with limited possibilities and it is caused by different factors. From one hand, from the point of view of society, invalids are the layer, which makes state and personal budget, esthetic feelings and humanistic essence of healthy people more strained. From the other hand, the existence of defect in health forms feeling of inferiority and alienation, personal separation and apathy passivity, but rent settings together with them too.

Mutually favorable overcoming of this problem is in activation of people with limited abilities and their socialization through the creation of common friendly social environment.

Socialization of disabilities person requires their motivation by engaging to active forms of leisure and formation friendly inclusive society through the development of inclusive technologists. The paper is devoted to study of recreational conditions Podilian region and its potential for social inclusive environmental sailing tourism.

Keywords: inclusion, inclusive tourism, sailing, recreation, Podilian region.

V. Mys'ko „**Creative usage of social and educational legacy of Janusz Korczak in work with children and youth in modern conditions of Ukraine**”

The relevance of social and educational ideas of Polish educator Janusz Korczak during the XX-th century are characterized the author in the article. The experience meaning of social and educational work with different groups of children and the youth in relation to its usage in modern social and political conditions of Ukraine are grounded. Janusz Korczak worked in orphanages, where the author's educational system and his innovative ideas were implemented. His system of government was the basis for the provision of the child's social and legal protection in the orphanages. The combination of all human rights regulatory institutions was the response of J. Korczak on the situation of child's dependence from parent's. He developed a system of rights and codification of rules governing the coexistence in social institutions for children.

Particular attention is drawn to the conditions of orphanages have been created by J. Korczak and provided a successful socialization of orphans and children, deprived of parental care. The uniqueness of created training environment were manifested in a number of introduced means: duty system, bulletin board, mailbox, notary book and others. It was developed the technology of social and educational work with children contributed to the prevention and protection from the negative influence of the environment, moral values formation, compensation for lost or distorted parental love.

His literary, scientific and educational work reveals views on teacher education of the child in the family, especially the problem of communication between parents and children, their family interaction and is important in this context. It should be noted J. Korczak relation to the training of future teachers, because his ideas about “smart” education in the light of understanding, patience and forgiveness are relevant nowadays.

Educational heritage usage of J. Korczak in the system of social and educational work in Ukraine can be done by a conscious attitude to the professional choice, continuous improvement, the formation of professional skills of rapid response to changing to life circumstances; reliance on personal qualities (empathy, self-discipline, kindness, understanding, patience) along with professional knowledge and skills, introspection based on documentation profession; possession of social and pedagogical thought – the ability to carry out professional activities effectively, combination of theory and practice, to anticipate important changes for the profession, be prepared to exercise competence in interpersonal communication.

Keywords: self-improvement, self-discipline, kindness, patience, observation, diagnosis, documentation, pedagogical reflection, empathy, social and pedagogical thought.

Y. Moseychuk „**Psychological and pedagogical aspects of improving of the professional training of future teachers of physical education in the context of continuous education**”

The article reveals the essence of professional training of future teachers of physical education. It was established that the professional training of future teachers of physical education and sports is quite a complex process characterized by the reasonable principles of the formation of students' professionalism by which they will be competitive in the labor market. It is based on scientifically reasonable system of subject-subject interaction between students and faculty members. Professional training of future specialists can be seen as a multidimensional process that covers the current motivational sphere, ideological values, a set of theoretical knowledge and skills, and personality traits and features that will enable to perform professional activity efficiently in the future.

The attention is focused on the appropriateness of continuous education in the context of the formation in future specialists of specialty „Secondary education” „Physical Education” a high level of health culture. We believe that the implementation of a systematic and balanced approach to the formation of a high level of health culture should occur purposefully and continuously in the professional training of future specialists at higher educational institutions. On the psychological and educational point of view for future expert to be prepared for professional activity, which covers a health culture, he must undergo professional training the essence of which boils down to: 1) the process of teaching; 2) learning process; 3) result.

From a methodological position in the context of the continuity of the formation of health culture education it is advisable first to teach students of profile classes in secondary schools or lyceums or colleges, later educational process at higher educational institutions and obtaining by students EQL „Bachelor”, and then where should be a possibility to improve students' knowledge and skills during the studying at magistracy and to continue actively this process during the professional development of teachers in institutes of Postgraduate education. Thus, we can provide „vertical” and „horizontal” integration and flexibility of the entire system of the formation of health culture in the context of its continuity.

Thus, the continuity of the formation of health culture is considered on the basis of gradual increase of completeness and the extent of informative contextual space at each stage of continuous education.

Keywords: professional training of future teachers of physical education, continuous education, health culture.

O. I. Onypchenko „**Question paralioid the socialization of young people through the establishment of the institution of marriage and the family in Soviet political discourse of the 1920-ies**”

In the article the author examines paralioid socialization of young people through the establishment of the Institute of marriage and family as the basic values of moral consciousness in the eyes of society and power; shows the dynamics of the development problems of sexual relationships of young people; considers the theory and practice of development of family relations in the context of the analysis of the ethical, ideological, legal, literary, statistical, pedagogical aspects of development of the Soviet society of 1920-ies.

Very vividly discussed the question of the legitimization of new norms of marriage and the family, as the political, economic, social changes in the USSR led to changes in all spheres of life, including in the family home. Sanctified Church marriage, the only legitimate, was deprived of its legal force by decree of 18 December 1917.

Legal discourse concerning the new law on marriage and the family discussed provided equal rights to spouses. The first woman entering into a marriage could save his name, to be separate from her husband's residence, to dispose of their income, and in the case of divorce equal claim to family property. New marriage law has not cancelled the Church, but deprived them of the right to legalization of marital status. Now law is considered only a civil registration and the marriage ceremony and the divorce procedure is significantly simplified. Moreover, the new law has abolished the term „illegitimate” – as born in marriage and outside marriage has gained the same rights.

Thus, the Soviet power in 1920-ies made a serious attempt to discredit traditional marriage and family relations, and, as a consequence of this policy was a significant increase in the number of „free”, unregistered marriages, divorces, abortions, illegitimate, abandoned, homeless and neglected children and foundlings; it was recorded a statistically increased level of prostitution, violence.

The study of this issue leads to the conclusion that attempts to create model new life, family, sexual culture and to introduce it into the consciousness of society have faced difficulties and contradictions of reality. On the one hand during the discussion Polo role of socialization – the desire to create „a new breed of people”, on the other hand, the testimony of the realities of life deep contradictions between the everyday situation and values that are imposed on educators, between „situational” long-term trends and ideals (which have not yet become common). Educators of the 1920s experimented with methods of „sex education”, which was destined to establish itself in the decades that followed and which lasted until this day - to watch, to teach, to warn, to punish.

Key words: discourse, morality, sex-role socialization of youth, marriage and family relations, sex education.

V. Pylypiv, N. Volynets **„Corporate culture as a psychological feature in the successful development of the restaurant business establishments”**

The article presents theoretical aspects of corporate culture as a prerequisite for the successful development of the company, the determine factors in restaurants and catering enterprises are described.

One of the important psychological aspects of business management is the corporate culture. It closely links with the overall development strategy and system of organization of the staff of the restaurant business. Today research on corporate culture (corporate communication) is very important. Corporate culture is a key factor in business performance.

Knowledge, skills in organizing interaction between people, namely interaction in business, can establish psychological contact between business partners, to achieve understanding of the communication process. The requirements for communication generally accept at the core of corporate culture and inextricably link with the recognition of the uniqueness and values of each individual (politeness, correctness, tact, modesty). The relevance of corporate communication as a basic aspect of corporate culture needs arising from the successful development of the restaurant business establishments and the lack of modern economic and psychological developments concerning corporate culture in establishments whose main activity is to improve the atmosphere of hospitality.

The concept of „corporate culture” persecutes ensure profit maximization at the expense of performance management and improvement of the company through the following measures: improving human resources management; the attitude development to the company as their own business; ability in personal and business relationships based on established social norms of behavior; ability to solve any problems to the conflict situation.

The article describes various models of corporate culture and noted that corporate culture affects the behavior, thoughts and actions of people in the organization and determines how employees and managers approach to solving problems, serve customers doing business with suppliers, competitors and react to a they generally operate.

So, the main source of competitive advantage is qualified staff. Any European standard company to be successful has to worry about his own staff. One of the motivating factors is developmental corporate culture. Accordingly, require revision control system applicable labor organization wages, labor youth education and training, improving the regulatory framework, implementation of international standards, certification and licensing services. Accordingly, the enterprise restaurant management company image is forming due to positive corporate culture; develop their own value system attractive for the team.

Keywords: corporate culture, corporate communication, corporate culture model, conflict, psychological factors of successful development of the company, the restaurant business.

A. Fradynska, I. Vyshnevskaya **„Professional and personal readiness of psychologist to the activity”**

Functional and personal approaches to studying of the notion “readiness to activity” are reviewed in this article. In modern psycho-pedagogical literature “readiness” is described as a system of components and qualities of future specialist-professional, which provide his fulfillment of the functions, adequate to the needs of certain productive activity.

The essence of professional, personal and psychological readiness to the activity is revealed. Motivational, cognitive, personal and semantic components of personal readiness to professional activity are described. Motivational component provides the development of motivation to professional studying in students, which is firstly defined by the motives of development themselves as future professionals. Cognitive component provides the development of a system of psychological knowledge, the development of imagination of students about their future professional activity (image of profession). Personal and semantic component provides the development of professional self-imaginings of students (image „I am psychologist”), and the incipience of value and moral basis of subjective implementation of professional activity and realizing of personal sense of a chosen profession by students.

The description of the main conditions of formation of readiness to the creative work of psychologist is done, i.e. independence and critical assimilation of information, active participation in solution of socially-important tasks, the development of creative potential of personality. Psychological readiness is determined as „psychological state, start position of a person, which includes the realizing by a person his (her) aim, the evaluation of existing conditions, the determination of the most suitable ways of actions; predicting of motivational, volitional and intellectual efforts, possibility of achieving a result, mobilization of strengths, self-persuasion in achieving aims”.

Keywords: readiness to professional activity, professional readiness, personal readiness, psychological readiness, components of personal activity

N. Tsigan **„Features of formation of professional competence at training of specialists for different types of social institutions”**

In article the question of different sironanny approach to training of social workers for different types of social institutions is considered. The system analysis of the concepts „competence”, „competence” and

„professional competence” is carried out. It is revealed that competence is the in advance set requirement to knowledge and experience of the expert in this or that sphere. Competence represents possession of competence which is expressed in effective activity and includes the personal relation to a subject and a product of activity. Components of professional competence, and also views of different authors of structure of components are considered. The author has analysed a question of existence of special components of professional competence of experts of different types of social institutions. It is revealed that in social work with different categories of clients the specialist of social institution has to own both by the main components of professional competence, and specific components which are caused by features of professional activity, specifics of contents, the purposes and problems of activity of the social worker. Besides, special components of professional competence of an obuslavlovljena categories of clients and type of social establishment where this activity is carried out.

Keywords: social institutions, social worker, vocational training, competence, competence, professional competence

M. Chaikovsky „**Inclusive educational space as a medium of socio-pedagogical work with young people with disabilities**”

The aim of the article is the analysis of one of the conceptual bases of technology of socio-pedagogic work with youth with special needs in conditions of educational space of higher educational institution, i.e. the creation of inclusive educational environment of higher educational institution as a condition of forming of ability of youth with special needs to social interaction with the subjects of inclusion, to adaptation and self-realization in conditions of higher educational institution.

The main methods of scientific and research work of this article are the analysis of scientific literature, synthesis, systematization, comparison, classification and generalization for studying of inclusive educational environment of higher educational institution as the conceptual basis of socio-pedagogic work with youth with special needs.

It is determined in the article that socio-pedagogic work with youth with special needs in higher educational institution is a system which has certain characteristics and structure and its functioning according to the condition of certain technological equipment guarantees the achievement of aim which is in gaining by students with special needs such skills as the ability to social interaction through the inclusion to the inclusive educational space by the way of development of ability to take consciously part in all social connections, exchange of information, experience of activity, talents, abilities and skills and through the mutual influence of all the subjects of pedagogical process on the quality of getting higher education by the students with invalidity and reaching the optimal level of socialization.

One of the conceptual bases of our work is the creation of inclusive educational environment of higher educational institution as a condition of forming of ability of youth with special needs to social interaction with the subjects of inclusion, to the adaptation and self-realization in conditions of higher educational institution.

Inclusive educational space is defined in the article as specially organized pedagogic environment, structured system of pedagogic factors and conditions of their gaining by the personality with special educational needs in the process of establishing.

The result and practical meaning of the article is the substantiation of one of the conceptual ideas of developing the technology of socio-pedagogic work with youth with special needs which in perspective may be implemented in educational space of higher educational institutions of Ukraine.

Keywords: socio-pedagogic work with youth with special needs, inclusive education, inclusive educational environment.